

Отже, можна зробити висновок, що дотримання правил суддівської етики є надзвичайно важливою складовою здійснення правосуддя. Значення суддівської етики в перш за все полягає в тому, що суддя повинен бути прикладом для громадян та еталоном справедливості, обличчям правосуддя, адже суспільна довіра та повага до судової влади є гарантіями ефективності системи правосуддя. Саме дотримання правил суддівського етикету, наявність високих моральних якостей у суддів і є реалізацією такої суспільної довіри.

Список використаної літератури:

1. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. №1402-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 15.04.2021).
2. Кодекс суддівської етики: затверджено XI черговим з'їздом суддів України 22.02.2013, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#n4>
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-В URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 15.04.2021).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 22.02.2013 р. № n0001415-13 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text> (дата звернення: 16.04.2021).

Ключові слова: суддівська етика, Кодекс суддівської етики, відновлення порушених прав, довіра, правосуддя, стандарти поведінки, тактовність та повага.

Ключевые слова: судейская этика, Кодекс судейской этики, восстановление нарушенных прав, доверие, правосудие, стандарты поведения, тактичность и уважение.

Key words: court ethics, Code of court ethics, renewal of violation of rights, trust, justice, standards of behavior, tact of the law.

КУРГАНСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ВАЛЕРІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Судова система України, система органів суддівського врядування досить регулярно переживають черговий етап реформування. Останнім, найбільш значимим та епохальним кроком, до недавнього часу, можна було вважати прийняття змін до Конституції України від 02.06.2016, та, відповідно, Закону України «Про судоустрій та статус суддів». Саме ці нормативні акти визначили сучасну систему судоустрою в Україні, повернули Верховному суду визначальне місце

в системі судоустрою. Даний закон демонстрував вираженість формувань, зваженість позицій та визначень.

Але починаючи з прийняття Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» від 07.06.2018 почали спостерігатися кроки, які демонстрували відхід від позицій самостійності та незалежності української держави при формуванні складу судових органів в Україні. Вперше формування персонального складу суду в Україні залучалися представники іноземних держав. Громадська рада міжнародних експертів у повному складі демонструвала присутність іноземних громадян [1]. Вбачається, що початок подібного процесу, а саме залучення іноземців при формуванні державних органів було покладено ще після прийняття Законів України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 року та «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2016. Перший закон передбачав, що троє з шести членів Конкурсної комісії з відбору на посаду Голови Національного агентства з питань запобігання корупції складають особи, призначені Кабінетом Міністрів України на підставі пропозицій донорів, які надавали Україні міжнародну технічну допомогу у сфері запобігання і протидії корупції [2], тоді як другий не містив вимоги громадянства для членів комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Директора Національного антикорупційного бюро України [3]. В тому ж 2016 році з'явився Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо забезпечення прозорості в організації діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з метою виконання рекомендацій Міжнародного валютного фонду» від 18.02.2016, де вимоги наявності громадянства України для кадрового складу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури взагалі були відсутні [4].

Продовжують «традицію» залучення іноземних громадян до формування органів суддівського врядування й законопроекти 2021 року, на яких хотілося б зупинитися детальніше.

Законопроект 3711-д від 29.01.2021 року передбачає внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Згідно з даним проектом передбачається створення Конкурсної комісії з питань доброчесності, яка має перевіряти кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів на відповідність критерію доброчесності. Знову ж таки половину першого складу вказаного органу утворюють з числа міжнародних експертів, запропонованих міжнародними та іноземними організаціями, з якими Україна співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції відповідно до міжнародних договорів України. При цьому рішення можуть прийматися за умови, що за нього проголосують всі троє іноземних представників.

Проект же Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» 5068 від 15.02.2021 року передбачає створення ще одного додаткового органу, Етичної ради, яка має слугувати з метою сприяння органам, що обирають (призначають) членів Вищої ради правосуддя,

у встановленні відповідності кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя критеріям професійної етики та доброчесності. Формування складу, послідовно зі змістом попередніх проектів проходить з обов'язковою участю у складі трьох осіб, визначених міжнародними організаціями, з якими Україна протягом щонайменше останніх трьох років співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції та/або у сфері судової реформи відповідно до міжнародних договорів України. Такі міжнародні організації погоджують пропозицію спільного списку кандидатів.

Показовим є висновок Венеційської комісії CDL-PI(2021)004-f від 05.05.2021 року, де вказувалося на недостатній обсяг повноважень Етичної ради, необхідності провести одноразову перевірку вже обраних членів Вищої ради правосуддя.

З огляду на викладене, хотілося б звернути увагу на проблемні аспекти такого розвитку подій. По-перше, знаходиться під сумнівом реалізація принципу народного суверенітету народу України, його здатності самостійно формувати персональний склад окремих органів державної влади та управління. По-друге, ставиться під сумнів й реалізація вже державного суверенітету, одним з найголовніших елементів якого є незалежності держави при здійсненні її внутрішніх функцій, а формування окремих органів суддівського врядування, як вбачається, є саме внутрішньою функцією, без жодних виключень.

Список використаної літератури:

1. Про Вищий антикорупційний суд -Закон України від 07.06.2018 №2447-19 – Відомості Верховної Ради України – 2018 р., № 24, стор. 5, стаття 21
2. Про запобігання корупції – Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII.- Відомості Верховної Ради України від 05.12.2014 – 2014 р., № 49, стор. 3186, стаття 2056
3. Про Національне антикорупційне бюро України -Закон України від 14.10.2016 № 1698-VII- Відомості Верховної Ради України.- від 21.11.2014— 2014 р., № 47, стор. 3040, стаття 2051
4. Про внесення змін до Закону України "Про прокуратуру" щодо забезпечення прозорості в організації діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з метою виконання рекомендацій Міжнародного валютного фонду -Закон України від 18.02.2016 №1020-VIII -- Відомості Верховної Ради України від 11.03.2016- 2016 р., № 11, стор. 18, стаття 128
5. Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України № 3711-д від 29.01.2021 URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70949
6. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя № 5068 від 15.02.2021 URL : https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71089

Ключові слова: реформування судової влади, судова система, органи суддівського врядування, запобігання та протидія корупції.

Ключевые слова: реформирование судебной власти, судебная система, органы судейского управления, предотвращение и противодействие коррупции.

Key words: reform of the judiciary, judicial system, judicial government, prevention and counteraction of corruption.

VLADYSHEVSKA VICTORIA

*National University "Odesa Law Academy",
assistant of the Department of Organization of Judiciary, Law Enforcement
Authorities and Advocacy*

PASSING THE QUALIFYING EXAM IN UKRAINE AND MOLDOVA: COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS

Passing the qualifying exam is a prerequisite for obtaining the status of an advocate in Ukraine. The procedure for passing the exam and the method of its assessment are provided in the Procedure for admission to the qualifying exam, the procedure for passing the qualifying exam and the method of assessing the results of the qualifying exam for the right to practice law in Ukraine, the Qualifying Exam Program approved by the Council of advocates of Ukraine on September 21, 2019 №113.

The qualifying examination is a certification of a person who has expressed a desire to practice law by testing a person's knowledge in the field of law, history of advocacy, legal ethics and determining the level of his practical skills and ability to apply the law.

According to the Program, the qualifying exam is written in the state language and consists of two parts: a written exam and an oral exam, which are taken separately. The first one is a written exam, which consists of preparing the specified in the chosen exam ticket three tasks in different areas of law (in the form of procedural documents) and a written opinion on the legal position and tactics of protection or other legal assistance on the case. When passing the written examination, the person taking the examination has the right to use the official texts of normative legal acts on printed media. The use of other sources of information is not allowed.

Evaluation of each of the four written assignments is carried out by two members of the Qualification Chamber, and the chairman of the CDCA, if the latter participates in its meeting, on a scale from 0 to 30 points. The average score on the results of the written exam, calculated as the arithmetic mean of the total number of points, and may not exceed 120 and be less than 80 points. A person who receives 80 points or more (maximum 120 points) as a result of passing the written exam is considered to have successfully passed the written exam.

Persons who have successfully passed the written exam are allowed to take the oral one. To pass the oral exam, the person taking the qualifying exam must answer 15 questions (out of 352 provided by the Exam